

Se apropia timpul; se simu gat!

Am vorbitu in nrulu 57, despre plansori sau *proteste* contra ategerilor, facute cu insielatiune sau fortia; am vorbitu in generalu: asta data venimu se vorbimu mai specialu.

Am dori se vorbimu *catu mai specialu*; inea ni cade cu greu, caci cele mai multe specialitati ce cunoacemu, se reduou la persoane ce ni stau atatu de aproape, in catu n'am potut evita imputatiunea ca — suntemu Cicerone *pro domo*. De aceea si aci trebuie se ni impunemu unele reserve.

Mai anta'u de tote este vorb'a de abuserile si nedreptatile comise la conscrierea alegetorilor. Aci — multe sute de cei indreptatiti dupa legea de la 1848, sub diferite preteste — s'au respinsu; buna ora — pentru ca nu s'au aflatu introdusi in cartea funduaria, — pre candu legea nici nu cunoasca carte funduaria! — sau pentru ca nu se potea dovedi unu patraru de pamentu, de sine statatoriu sau completu, er alte averi si venituri sicure nu se considerau, etc. etc. pre candu d'alta parte — inca si mai multe sute s'au inscriu fora totu dreptulu dupa lege; — asi' buna ora s'au inscriu lucratori, dileri, servitori — fora nici o avere sau cu o avere forte mica, ou o bieta casutia, sau cu 2—3 jugere de pamentu, sau ou cate o bieta platuta, dupa carea nu platescu nici o dare, sau platescu numai cate 2—3 fl. In fine s'au inscriu si de aceea, cari nici nu s'au infacisiatu in persoana naintea comisiei, pre cum cere legea.

Tote aceste casuri trebuie provocate si — documentate catu se pote mai bine. — Asemenea trebuie provocate si documentate — fautele reclamatiuni fora rezultat; si totu asi' — nedreptatile ce dora ni le-ar fi facutu comisiiunea centrale.

Mai de parte trebuie atacata portarea si calitatea comisunilor conscrietorie. Asia d. e. unele au avutu membrii sau chiar presiedinti, se stau in procesu oriminal ca celai, prin ce uramentulu lor inceta d'a ave santien'a necesaria. Apoi — unde membri comisuniei pre facia ar fi lucratu in contra juramentulu depusu dupa lege, acolo in contra loro se se cera si procedur'a penale.

In catu pentru influinti'a nelegale, prin volnicia, coruptiune, amenintari si maltratari din partea dregatorilor politici sau judecatoriesci, sau a servitorilor lor, — acest'a inea trebuie precisu descria si cu catu mai multe marturii sau atestaturi adeverita.

Sunt casuri unde pretorele, judele de curcu, ba si insusi supremulu comite a calatoritu din satu in satu — amagindu si indemnandu — prin felu de felu de promisiuni si amenintari pre alegetori, ca se votodie pentru candidatul regimului, — in multe locuri mintiendu poporulu ca — Imperatul poruncece si doresce astfelu.

Astea sunt abuseri de oficiu, sunt foradelegi, si — trebuie aretate si documentate.

Sunt casuri, unde judele sau subjudele de cercu, inocitu de panduri, s'a bagatu intre alegatori si ii-a maltratatu si terorissatu si manatu cu sil'a la urna pentru candidatul regimului. Acest'a este o cumplita calcare de lege si de oficiu, si — trebuie ceruta pedepsirea acoloru domni, uitati de sine!

Din Aradulu-nou ni se serie, ca judele de cercu, de la urna a impedeatu si arestatu pre unu invetiatoriu, pentru ca se nu-si pota implai celu mai sacru dreptu de tetatienu!

Din Snu-Nicolaulu-mare ni se reporta, ca dlu jude de cercu — er de la urna a apucatu pre unu preotu romanu si l'a petrecutu cu panduri in aresta; pentru de a intimidai pre alegatorii nationali! Totu acestu d. judecatoriu a restandu fora dreptate nainta cu vr'o cateva dile pre unii invetiatori si pre mai multi alegatori nationali, nici pre langa chezasia n'a vrutu se ii puna pre picioru liberu pana dupa alegere, pre candu in dlu'a de alegere, la simpl'a promisiune a unor'a ca vor vota pentru candidatul guvernului, in data ii-a eliberatu! — Si mai cate tote de asemenea scandale oficiali, cari trebuie aretate si documentate, pentru ca lumea se veda: ce felu de organe, de judecatori si de dreptate are pentru poporu parintesculu guvern!

Mai alte multe esese, volnicii, insielatiuni sub actulu alegerei — cine le-ar pote enumera cu de a menuntulu! Dar ele tote trebuie descrise si adeverite, si pre temeulu tuturor trebuie staruitu ou energia ca — se se faca dreptate, sau se se lase poporulu in pace, se-si caute de

veracita sa, si se nu mai fia chiamatu a alege la dieta, precandu alegerea e numai o comedia, ce o joca domni, insultandu si maltratandu poporulu!

dar noi am spusu de la inceputu ca, noi numai cu atata nu ne-am multiam. Noi nu potem se avemu incredere intr'o adunare si se acceptam dreptate de la ea, candu soimu ca ea este alesa in partea si cea mai mare — prin coruptiune, intriga si sila! Trebuie se ni facem detoriinta, se-i descoperimu plansoriile nostre, pentru ca se nu potemu fi invinovatiti ca am incunjuratu calea legale. De aci mai incolia — noi am propune si am svatu, ca cei ce se semtu vatemati in dreptulu lor si nu au voi'a d'a suferi astfelu de dripiri si rapiri ale dreptului sau, se tramita prin deputatiuni numeroase din sinulu lor — asemenea plansori si catra imperatul, descoperindu i cu tota fiisc'a credintia si sinceritate foradelegile domniloru de la potere si implorandu intrevinerea si ajutorulu monarchului spre salvarea santieniei legi, ordinesi si a moralei publice! Noi suntemu convinsi, ca Imperatul nu cunoace foradelegile domniloru si ca deca le-ar conose, nu le-ar suferi; caci ele surpa vedita imparatfiei si compromitu cele mai santu interese ale tronului!

Este — marturisimu, pre tristu pentru constitutiune, ca trebuie se mergemu la monarchulu pentru de a ne plange in contra ministeriului responsabilu si contra organeloru lui; ei — dar ce se facemu, candu vedemu ca tote celelalte tai sunt falsificate si — nu mai foloscu!

Deci se ne socotimu bine si se facemu iute!! —

La intelnirea celor trei Imperati.

Este de forte mare interesu, a cunoace motivele si scopulu pentru care, dupa aplicatiunea oficiosa, va ave locu, ba chiar este necesaria *intelnirea celor trei Imperati*, (alu Germaniei, Austriei si Rusiei,) in Berlinu, in primele dile ale lui septemvre.

„P. Naplo“ de dominea trecuta, intr'unu lungu artiolu de fondu, ni splica — in pucine cuvinte, urmatoriele motive si urmatoriulu scopu.

Se luca de recunoscerea formale a nouei situatiuni, create in Europa, prin rebelulu franco-germanu.

Austro-Ungaria acesta situatiune a recunoscut' dej' anu, la intelnirea in Salisburgu. Rusia inea, — aci se bagamu bine de sema! — Rusia pretinde, ca *succesulu armelor nemtiesci, este meritu alu tientei si observative facia de rebelu*. (Tochmai precum Napoleonu pretindea dupa Sadova!) *Pe temeulu acestui meritu ea pretinde a fi recompensata sau remunerata — in Oriinte — firescu!*

De aci se vede ca, deslegarea manelor Rusiei in Marea negra, nu se privece de — recompensa.

Cu ocaziunea intelnirii de anu in Salisburgu a imperatorilor Vilhelmu si Franciscu Josifu, asa ni spune „P. Naplo“, — ca s'a probatu si constatatu, cumca, — aci er se bagamu bine de sema! — cumca n'a fostu nici o *trebuinta de tiente a observative a Rusiei; caci n'a avutu pre cine se observe, a carui intrevinere se impedece; de ore-ce Austro-Ungaria din capulu locului a proclamatu politic'a de n'intrevinere si acest'a a urmat' ou tota rigora*.

Va se dica: Austro-Ungaria a datu Prusiei adeverintia, cumca Rusia n'are nici unu meritu la *succesulu rebelulu, si nici unu dreptu d'a cere vr'o recompensatiune!* „Mai vertosu vr'o recompensatiune in Oriinte, pre cont'a Austro-Ungariei!“

Se luca dara, a aduce pre Imperatul Muscaliloru la Berlinu, ca se recunoseca si elu situatiunea creata, asi' precum este, se recunoseca ca — n'are nici unu meritu la crearea ei, si deci se renuncie la veri-ce pretensiune de remunerare? Si — presiunea morale are s'o faca Imperatul Franciscu Josifu si cu — marele sen ministru c. Andrassy, aretandu poteriului vecinu nordicu, cumca — *intr'adeveru n'are nici unu meritu la victoriele nemtiului, si asi' nici unu dreptu, nici unu titlu de vr'o recunoscintia!*

Deca acest'a, asi' precum ni o splica „P. Naplo“, ar fi adeveratu, apoi o politica mai stupida si mai periculosa nu s'ar pote ggeta, de catu a dlui Andrassy, carea de a dreptulu s'ar provocat ur'a si poft'a de isbanda a muscalului in contra nostra!

Dar noi, ori catu ii tienemu de capiati

pre dnii ce astadi dregu sortile bietei monarchie Austriace, totu nu potemu supune ca — svatul familiei domnitorie, „*camarila*“, cum se dice, ar admite o astfelu de nebunia politica. Luorul deci trebuie se fia astfelu, er ingamfatu de „P. Naplo“ — nici nu soie, ce mare dobitocia a scrisu!

Eca, dum noi ni splicamu caus'a.

Credemu din descoperirile lui „P. N.“ ca a unei foi guvernamentale inspirate — *atata*, ca — *Austro Ungaria se da de unelta, de marturia proba — Prusiei facia de Russia*. Acesta s'ema pre caracterulu politice domniloru astadi la potere.

Nu credemu inea, ca Prussia, Bismark, celu rafinatu si isteti, acesta marturia ar folosi-o pentru d'a nega meritele si d'a respinge pretensiunile Rusiei!

Bismark, ou marturia Austro-Ungariei, adeca a lui Andrassy in mana, de buna sema va proba inca o data muscalului — *miserabilitatea nostra*, si totu de o data va oferi amaturului sau pre potericu vecinu — o alta remuneratiune pretiosa, dora o restringere si mai mare a libertatei si desvoltatiunei poporaloru, derivandu cu o cale tota vin'a, totu odiulu a supra Austro-Ungariei. —

Pre cine n'a pacalitu pana acuma Bismark — cu muscalulu seu!!

Lupt'a fratiloru serbi!

Admirabili, sau celu pucinu forte interesante si instructive sunt manifestatiunile ce astadi esu la lumina din sinulu natiunei serbesci.

Pre cum este sciutu, si am atinsu si noi la rondulu nostru, parintesculu guvern magiaru tocmai acuma se incerca a pune piciorulu pre cerbicea natiunei serbesci din Ungaria, apucandu-o de la autonomi'a bisericesca, chiar unde o dora mai tare!

Prin totu felulu de mesuri, suocituri si inventure, naltu ministeriu magiaru — cu ori-ce pretiu vre se dee serbiloru si bisericei loru unu patriarhu dupa ougetulu si inim'a sa, unu Oleanu, tradusu pre serbia. Ei, dar la serbi, astfelu de portante, rare si la noi, la filii lui Traianu, nu se afla! Deci elu, naltu ministeriu magiaru, de nevoia s'ar multiumi — cu non-numitulu eppu Angelicu, sau macar en eppulu Gruicu. Unulu are o bunicia portuione de iesuitismu, cel'a laltu de — *betyarismu*; adeca omeni de buna sperantia pentru domni nostri! Ei dar natiunea intraga s'a ingagiatu si dechiaratu pentru Stoicovicu, celu mai betranu, mai solidu si onorabilu episcopu serbescu de astadi.

Pentru ca deci parintesculu guvern se-si pota ajunge scopulu, elu s'a ingritu, a restringe dreptulu de alegere alu congresului, acotiendu din pulberea archiveloru si reactivandu o ordine de alegere din seculu trecut, dupa care deputatii congresului votodia subscriindu-si fie-care numele pre col'a vre-unuia dintre oppi, er regimulu apoi denumesce liberu dintre aceia cari au primitu macar catu de pucine voturi!

Ei, dar serbi, organizati si disciplinati bine cu parti'a nationale, au decisu intr'o conferintia, tiente ac'a duoue septemani la Neoplanta, a alege deputati, pre catu se pote numai de o colora, si apoi a se subscrie toti la col'a lui Stoicovicu; er deca acest'a n'ar fi cu potintia, deca cati-va deputati ar fi guvernementali, atunei a protestat contra ordinei de alegere si a esu din congresu, facendu astfelu neposibile tierenca congresului.

Facia de acesta decisiune, acestu complotu Mileticianu, cum i dicu guvernementali, ministeriulu prin omenii si organele sale, pana al prin comandantii militari in partile granitiei, si pune tote potericile d'a influenti'a alegerile, cari tocmai decurgu si — parte mare decursera dej'. Tote ustenelele lui inea — *n'ajungu nemica!* Serbi — celu pucinu in afacerile loru nationali si bisericesci, nu se lasa amagiti si influentiati de nimenea; ei tiente la olaita ca ferulu! Guvernulu cu candidatii sei — pretotientia este batutu. Candidatii partiei nationale — din cleru si din civili, toti se alegu, parte mai mare in unanimitate. Insisi preotii cei malcontenti, insisi inamicii personali ai lui Mileticu, striga la urna: „*se traiasca parti'a nationale!* Se traiasca conductorii ei Mileticu si Suboticu! Se traiasca autonomi'a bisericei nationale!“

Cresce omului de omenia — inim'a in peptu, candu vede astfelu de credintia, solidaritate, armonia nationale!

Unde am fi ajunsu noi cu caus'a emancipare si consolidare nostre nationale, deca —

numai trei ani, sau trei luni macar — am fi potutu se simu atatu de solidari, activi si credintiosi!

Dar — nime se nu creda ca intre serbi — miserabili nu s'ar gasi de felu. O nu; au si ei destui; numai catu ei scia se li impuna, se-i infrene, se-i eschida pre toti de la afacerile publice.

En auditi, si — admirati, si ve soarbiti totu de o data.

Au si serbi o foia, nascuta si nutrita in pecatu si din pecatu, — in creii lui Andrassy si din fondulu dispositiunalu; ea se chiama „*Srbski Narod*“, adeca „*Natiunea Serbesca*“, carea inea intocma atatu de pusinu este *natiunea serbiloru*, catu de pucinu este — „*Tufa*“, patri'a romanilor!

Acesta *Tufaritia serbesca*, vedendu-se remasa de rusina la alegerile pentru congresu, ca de escusare a miserabilitatei sale naintea guvernului, vine a denunciatiune sa astfelu:

Nu se pote invinge in contra unui Mileticu si a partiei nationale, pre catu timpu Mileticu si cu parti'a nationale primesce pre sub mana informatiuni si ajutoriu chiar se de la serbi guvernementali, a nume de la cei mai incredinti ai guvernulu magiaru, de la consiliariulu referinte in minist. de culte, Dr. Mandicu, si de la inspectorele scolariu districtuale alu guvernulu Dimitrievicu! Acestia in secretu tiente cu Mileticu, in contra guvernulu, si — de aceea Mileticu este tare, este nevingibilu!!

Acesta denunciatiune ori este intemeiata, ori nu. Deca n'ar fi intemeiata, infam'a denunciatiunii ar fi eclatantu constatata. Dar noi se punemu ca — este deplinu adeveratu ce denunciam „*Srbski Nar.*“; noi apelamu atunci la intraga lume cu inima si cu omenia si o provocamu cu man'a la peptu se marturisca: *ore credintia functionariloru guvernali, de nationalitate serbi, catra natiunea loru, li insufla mai multu respectu? — se perfid'a tufariloru nimiti mai multa scarta si gratia?!*

Er o doveda, cum parintesculu guvern magiaru iubesc — propaga moralitatea in tiara! —

Epistole din Ungaria,

in „La Republique française“

Amintiramu in nrulu precodintu de o noua corespondintia in organulu marelui Gambetta, despre afacerile nostre, ale romanilor din Ungaria si Transilvania. Recotindu noi acesta voce, cuprinsulu ei ni se imparu multu mai importante, de catu s'o potemu trece cu tacerea.

Pre catu noi potemu se damu cu socotela, corespondintele este unu barbatu francesu ilustru, carele multi ani a studiatu din apropiare cauzele nostre si poporulu nostru cu tote elementele lui. Credemu ca epistolele se datodia din Aradu, si resp. din Ungaria, numai pentru interesarea mai viua a publiculu francesu. Corespondint'a de care ni e vorb'a — suna: *Aradu*, in 3 iuliu.

In prim'a mea epistola am facutu alusiune la conferintia romana din Sibiu; astadi trebuie se revinu la obiectu si se Vi comunicu noue detaiuri, cu privintia la lupt'a nostra electorala.

Conferintia din Sibiu a laltu o resolutiune, de a invita pre cei duoi capi bisericesci romani, pre metropolitulu greco-orientalu Siaguna, si pre metropolitulu greco-catolicu Vancea, si d'a profita de influenti'a loru, pentru convocarea unei adunantie generale a romanilor din Transilvania. Pre langa sperantia de a casciga cauzei nationale unu cleru ce ignora oelbatulu si care a dese ori e unu patrioticu, autorii propositiunei mai sperau, ca facilitatile acordate de lege pentru reuniunile bisericesci, nu vor fi nefolositorie la realisarea proiectulu.

Cei duoi metropoli au acceptatu misiunea ce li s'a concreditu; ei s'au dechiaratu gat'a a lua directiunea miscamentulu, dar — fidelu traditiuniloru de prudintia a clerulu celui naltu, ei au cochetatu cu guvernulu si deci au solicitatu de la ministeriulu ung. o autorizare expresa si speciale, in acelasi timpu reclamandu sfaturile dlui Lonyay si ale colegiloru sei.

Acesti din urma, maguliti de o *desertintia* atatu de ne-asteptata, au acordatu autorizatiunea ceruta, dar punendu-li din capulu loculu conditiunile loru. Reuniunea trebuia se aiba unu caracteru strictu electoralu; nu-i era permis al'a, de catu numai ca cele cateva mii de Romani, caror'a politic'a aristocraticoru magiaru nu li-a potutu lua dreptulu d'alegere, se decida a-si parasi atitudinea de passivitate!

Precum se vede, acesti sermani Romani din Ardelu, de atate ori insielati, pururia calumniati si persecutati, se aflau inc'odata intr'unu impasu. Daca conferintia din Sibiu avea

dreptul d'a cõtã la supunerea preotimei de prin sate, careia, trebuie sã-i jaca la inima, asecurarea viitorului copiilor sei, — ea n'avea dreptul a crede cã cei doi demnitari bisericosi ai Transilvaniei ar fi apucatu o cale ce ii-ar fi compromis in ochii stepanirii.

In faciã indignatiunii, produse prin refugiuu metropolitiloru catra cabinetulu de Pesta, aestia au trebuit sã repasiãca, si sã renuncie d'a convocã o adunantia generale. D'aci resulta cã, in locu d'a se reuni toti intr'unu locu, reprezentantii intereseleru romane se sfãsiara si n'au potutu sã adõpte o decisiune comuna. Consecintiile acestei disarmonii, se vedu dejã astadi, si numai magiarii vor profitã de aci.

Pre candu ministeriulu ung. cerea ca Romanii sã participe la alegere, in locu d'a se abstienã ca in 1869, e permis a ne indoi c'ar fi fostu atunci sinceru. Atitudinea de passivitate a Romaniloru n'a avutu altu resultatu de cãtu c'a facutu sã dispara o situatiune, care, in man'a tuturoru nedreptãtiloru legii, a fostu genante pentru magiarii, si a lasã campu liberu acestoru din urma, cari aflau in fie-care cercu duõue sãu trei voturi pentru d'a scõte cãtu unu deakistu alesu.

Deputatii nationali ce s'aru fi alesu, n'aru fi potutu sã fia fortiați a merge la Pesta; ei n'aru fi participatu la Diet'a ungeresca, precum, n'au participatu deputatii Boemiei la Reichsrathulu de Viena; inã protestatiunea ce ar fi substernut'o ei Dietei, in numele nefericitiloru loru compatrioti, ar fi avutu o valõre legale, pre cum magiarii insisi n'aru fi potutu sã ne recunõscã!

Din nenorocire, conducetorii romaniloru, din Transilvania sunt õmeni fõrte betrani, si resolutiunile loru nu corespundu bunelor loru intentiuni, si betranetiloru loru este a se atribui decisiunea adusa de reuniunea partiala tienuta la Alba-Julia, in 15/27 iuniu, adeca abstienerea completa de la alegeri, conformu doctrinei ce a precumpenitu acã trei ani la Mercuria. Alte adunãntie ce vor trebui sã se tiena in alte partiu de Transilvaniei, vor adoptã põte o resolutiune contrariã, astfeku in cãtu va fi intre Romanii de una si aceasi sõrte, de unele si pelesi suferintie, combatuti de unii si aceiasi dusimãni, o deplorabila scisiune!

Ecã, cum o mana de Magiarii tiene in siacu nationalitãti de dõne ori mai numeroãse de cãtu asupritorii loru! Cu una arte cu totulu deosebita, domnii din Pesta seiu cum se seme-ne discordia in campulu contrariloru loru, pre candu Magiarii remanu uniti pururia candu se luera de suprematiã loru. Unicã sperantia a nationaliloru e, cã se crescã in sinulu loru juni mai bine disciplinãti, cari au mai multa penetratiune si auctoritate de cãtu premergetorii loru. Fratii nostri din Transilvania au lipsã de nesece barbati de calitatea unii Rieger, Grãgr si Sladkowsky.

Ministeriulu ung. escolãdia intru a schimbã tacticã, dupã locuri si cercustantie. Pre candu faciã de Romanii din Transilvania se multiamesce d'a fi semenatu intre ei sementiã discordiei, elu a recursu aiuria la alte midilõce. Nemultiamitu de a fi amagitu pre insusi regele, de a-lu fi promenatu priente Romani si Serbi, pentru a face pre aestia sã credã cã „Maiestatea sa e in completa comunitate de idei cu consiliarii sei,“ dlu Lõnyay a datu tuturoru functiuniloru de cari dispune, cele mai aspre porunci in privintia tienutei loru faciã de alegeri.

Ori care va votã contra guvernuluiu sãu numai se va abtienã de la votare, (se scie cã scrutiniulu e publicu,) va fi fora pardonu destituitu. Cei ce vor cautã sã animeie poporul spre resistintia in favõrea opozitiunii, vor fi arestatii fora nico o mai departe cercetare. D'astea si multe altele asemene predice se tieneau ceteloru de functiunari din gratia guvernului ung. — (Aci corespundentele citãdia inforãtõriele abusuri, volnicii si foradelegi ale guvernului si ale organeloru lui — la alegeri, faciã cu opozitionalii, era cu deosebire faciã cu nationalii.)

DVõstre si tõta strainãtatea sã nu vi inchipuitã, considerandu victoriele partidei deakiane ce vi le aduce telegrafulu, in acestu fericitu imperiu alu Magiariiloru nu ar fi decãtu o songura partida politica, si cã toti si-ar dã man'a pentru identica tienuta frãtiãca. Victoriele bucinãte sunt mofuri, absolutã majoritate a poporatiunii tierii fiindu tocmã contraria. Era cãtu pentru cercustantia cã si Romanii a datu guvernuluiu cãtiva ablegati cari sã votãdie dupã cum elu li va fluera, acẽstã este de a se

atribui unor miserabile unelte, si a nume unor nulitãti de preoti. —

Consecintiã acestoru triste lupte, nu eu o voi formulã; eu o voi imprumutã de la organele stangei magiare; acẽsta consecintia este cã indignatiunea publica se sporesce si cã momentulu de desperare se apropia! —

Lipova in Banatu, in iuliu 1872.

Onorata Redactiune! Fiindu cã parintele V. Schelegianu in gura mare se plange, cumca la alegerea de protopopu in Belintiu, partia nationalã l'a vatematu, priu aceea cã nu l'a gasitu calificatu si nu l'a alesu pre elu, si fiindu cã acẽsta pretinsa vatemare a sa o dã de motivu si causa a trecerei sale si a amagirei poporului din Aliosiu in taber'a contraria si a votisãrei pentru cãndidatul guvernamentalu Tormasy la alegerea din 19 iuniu: fia-mi permis a provocã niscari date si intemplãri, din cari sã va invederã tocmã contrariulu, si cumca dsa parintele Schelegianu a imblatu sã amagiãca sinodulu electoralu din Belintiu, er nesuccedendu-i acẽstã, acestu nesuccesu l'u iã de pretestu, pentru de a si acoperi rusinea trecerei sale inca de mai nainte in castrele dusimãne.

Este cunoscutu cã alegerea de protopopu a avutu locu in 10 iuniu, numai 9 zile nainte de alegerea de deputatu in cerculu nostru. Ei, dar parintele Schelegianu dejã patru septemãni mai nainte a venit a aici la noi cu judele comunale V. Beticanu, in fruntea unei deputatiuni din Aliosiu, pentru de a imbiã lui Tormasy cãndidatur'a, si a i se ingagiã de cortesiã! Acẽstã este pozitivu, si — cu tõta obrãnciã sa, nu va cutesã sã nege nici santiã sa

Cãtu-va timpu dupã acẽstã, — asiã vr'o 2—3 septemãni nainte de alegere, cãndidatul Tormasy se infaciãia in Aliosiu, — pentru de a se presentã poporului; si — dar poporul nu vrea sã scia de elu! — Deci fũ intemplanu numai de antistia comunale si de parintele Schelegianu. Astfeliu se tienũ svatu, si santiã sa marturial ungurului, cã — poporul tiene cu celalaltu preotu D. Mihailu, carele inã este de partia nationalã. Se facã asiã-dara planu, sã se cascige cu ori-ce pretiu parinte'le Mihailu!

Dlu Tormasy, inãcitu de parintele Schelegianu si de notariulu Cacinca, facã o vediuta — cam lungã la parintele nationalistu si — tergulu fũ gatã! Sãr'a cinara si toastara cu toti la postariulu, er manedi se dade poporului unu ospetiu mare in onõrea cãndidatulu deakistu, la care numitii doi dni preoti jocaã rol'a prima.

Astfeliu bietulu poporu, increditu mai vertosu in parintele Mihailu, fũ formalmente amagitu si vendutu!

Din intrãg'a acẽsta mare si frumõsa comunitate numai bieti trei alegetori remasera credintiosi causei nationalã si votara cu cãndidatul nostru dlu Musiciu; acesti trei sunt: preot. Micsia, docintele V. Martini si epitropulu santei bisericã P. Vucu, — caroru credintia loru sã li fia de mangaiere pana in õr'a mortii, ca si celoralalti necredintia loru de — mustrare!

In faciã acestoru fapte positive, parintele Schelegianu are fruntea d'a dice, cã partia nationalã l'a vatematu la alegerea de protopopu, si de aceea elu a parasit'o!*

Ei, dar cutesantiã santei sale merge mai departe. Cãrtesce si injura sinodulu protopopescu din Belintiu, apoi pe prã santiã sa parintile archimandritu Mirone Romanu, si mai vertosu pre Babesu — pentru cã nu s'au lasatu a se amagi de elu si a crede, cã ar fi avendu 8 classe gimnasiale, pre candu adevãrulu e, cã are numai siesse!

Santiã sa este finu si alu naibeii; a alergatu la Kecskemãt si s'a inãscrisu la drepturi; mai apoi a datu si ceva essamenu din unele studiu: si acum elu credea cã cu atestãte despre acẽstã va sã pacalãca sinodulu; ce inã — nu i-a succesu.

Ecã caus'a necesului seu! Pre d'o parte amblã sã inãse si sã vinda caus'a nationalã, pre d'altã — sã eluda legea bisericã: si — cã nu i se sveti, injura si bãrfesce, si — pacali pre „Telegrafulu Rom.“ de-i deschise colõnele pentru imbalcãri! —

Si astfeliu de omu mai are nasulu d'a intrã in consistoriu! Afora cu Juda dintre apostoli!! — gpc.

* Chiar si nõa ni a spus'o acẽstã in Aradulu-non, trei zile nainte de alegere; — dar noi i-am respunsu verde, cã este numai pretestu; — ni-a mai spus si aceea, cã dejã si-a depusu asessoratulu la consistoriu, — ce inã n'a fostu adevãratu. Astfeliu sunt toti cari ne-au parasitu! Nici unulu nu are curãgiulu d'a marturisi, cã o face din convictiune, firesce lucru absurdu, — coruptiunea inã nu põte s'o recunõscã, si asiã toti si iãu refugiu la cãtu o mintiuna! — Red.

Tierova, in Carasiu, 21 iuliu.

Greu este a veni in curatu si a esi la cale cu õmenii, cari nu sunt condusi de morala si adevãru, ci au si urmareãcu interesulu, de a totu mistificã.

Dlu docintã D. Miclea, prin cele ce publicã in nrulu 55, er se abatũ de la calea adevãrului si er me face a-i spune cã n'are dreptu!

Dupa-oc in nrulu 42 fuse respinsu cu invinvirea ce mi-o faceã in nrulu 37, acuma vine a-mi scõrni, cã eu am cumperatu lemnele scõlei si le-am cumperatu rele! Dar preotulu n'are nici unu amestecu la cumperarea de lemne; comunitatea cumpãra padure, scõte din ea deputatele si apoi o imparte intre locuitori. Lemnele deputatiloru deci sunt, cum le face comunã!

Despre portarea si meritele sale se lauda dlu invetiatoriu, cã va produce atestatu de la õmeni; eu nu sciu, dẽca are vr'unu omu, sciu inã cã are superioritate scolaria: spuna deci ce onõre a seceratu la essamenu de estu timpu — cu cã 9 scolaru de ambele sесе, ce avea!

In fine vine a-mi face insinuãri pentru portarea mea la alegerea de deputatu in Bogsia; dar aci intõcmã se blãmãdia. Totu satulu scie cã eu am remasu morbosu a casa, si nime nu va fi in stare a adevãri, cumca eu asi fi fostu la alegere in Bogsia; er nainte de plecare alegatoriloru la Bogsia, pre cum si sub totu timpulu pregatiriloru pentru alegere, eu ne-noctatu ii-am svatuitu, sã nu-si vinda sufletulu si interesulu nationalu pentru unu pahãru de beutura sãu vr'unu folosu õre-care trecãtoriu, ci sã tiena la cãndidatul nationalu; pre cum au si tienutu, si — pre cum tõte acestea le dovedesce atestatul ce vi alaturu din partea antistiei si a tuturoru alegatoriloru. (Atestatu fõrte frumosu! — Red.)

Rogu deci pre dlu invetiatoriu, sã se lese de scõrnituri si calumnia, cari — ori cum succite si resucite, totu nu-i potu folosi nemic'a!

Joana Stefanovicu, preotu.

Varietati.

— (Mintea romanului cea din urma!) Dupa-oc vediura invetiatorii nostri nationali, cum episcopiã din Caransebesiu, in contra conclusiunii sinodalu, mana pre invetiatorii la cursulu simulantiloru, si dupã-oc se mai si superara pentru cã consistoriulu din Aradu li cere, chiar si celoru ve-hi si definitivu asiãdiãti — essamene de calificatiune, ei, si a nume cei de pre langã Temesiõra, cu gramad'a se inãscisera la cursulu pregãtoriu, deschisu de guvern; in momentulu decisivu inã, candu adeca erã sã se incẽpa acelu cursu in Temesiõra, domnii invetiatori ai nostri nationali se socotira si — parasira cu totii acelu cursu, „nepotendu-se face necredintiosi programã nationalã,“ — cum ni se sprima unulu intr'o telegramã.

— (Unu essamenu, multu laudatu,) ni se descrie din comunã Crisciõru, cottulu Bihorului, unde dlu invetiatoriu Petru Bogdanu, pentru respunsurile si chiãre si deplinu multiamitiõrie a scolariloru sei numerosi, de intrãgu publiculu ce a asistatu, a fostu laudatu, felicitandu-se totu de o data parintii copiiloru pentru frumosulu progresu alu acestora. —

— (Olteanu — baronu!) Dup'o publicatiune in buletinulu oficial alu Minist. ung., santiã sa, parintele eppu gr. catolicu de Lugosiu, s'a decoratu cu comandatur'a ordinului Leopoldinu, ce dã dreptu d'a cere baronãtu. — La acẽsta ocaziune foile opozitionalu 'si facu glõsele loru. „M. Ujs.“ d. e. dice cã, „dlu Olteanu a fostu uniculu eppu carele a mersu in cortesiã sa pentru guvernã panã la nerusinãre! Dlu Olteanu deci acuma põte sã fia fericitu. Ustẽnãl'a lui n'a remasu fora remunerare. Põte sã põrte cruceã primitã; aceea lui de buna sãma i va fi mai usiõra, de cãtu cruceã ce o vede si põrta poporul in persõna lui.“

„Si ne mantuesce de celu reu. „Aminu!“

— (Unu d. preotu romanu, cu sãnge deakistu in vène.) De trei septemãni suntemu bombardati formalmente de mai multi dd. preoti si invetiatori din Banatu, cu corespundintie, interpelatiuni, provocatiuni si dechiaratiuni, referitiõrie la portarea dlu preotu din Beregeã J. Carniceanu, cu ocaziunea unei mese festive in Mãdãvesiu, la pretorele G. Dezãdn. Iatoriã toti o enara cam de o potriva, numai cãtu mai toti adãugu cãtu o zama lungã si ni amesteca si persõna nõstra in ea, si dau lucrului o importantia multu mai seriõsa, de cãtu merita. De aceea n'am potutu publicã nemic'a! Dar intetirile nu incãta si astadi dlu preotu G. P. si dlu docintã E. A. ni tramitu — subscrise cu numele loru provocatiuni catra

numitulu d. parochu, ca — sãu sã nege si in frunte insinuatiunile ce i se facu, sãu sã recunõscã, in care din urma casu, poporul natianalu va scãi ce va face! Se enara si vorbeãce adeca de comunu, cã la amintit'a mēsa festiva, carea s'a datu pentru solenitatea primirei crucei de auru cu corõna din partea dlu pretore Dezãdn, si la care a asistatu si supremulu comite alu Temisiului, parintele Carniceanu, de si nechiamatu, s'a infaciãiatu si elu, si a fostu pusu la o mesutia laterale, de s'a saturatu si elu bine. Deci elu cu mare ostentatiune sã fia redicatu urmatõriulu toastu: „Ih. Dle supremu comite si onorati dni õspeti! In aceste mani si vène ale mele, curge sãnge deakistu! Astfeliu eu juru mõrte si perire tuturoru nationaliloru si opozitionaliloru, in contra carora eu pururiã voi luptã din tõte poterile pentru guvernulu ungerescu de astadi! etc.“ — Noi marturisimu, cã aflãmu lucrulu multu mai prostu, de cãtu sã tienemu pre unu preotu cu minte — capace de o prostia atãtu de colosale! De altmintrelea — alõga-se adevãrulu! —

— (Cãtu flamandu, paneã i-e in gãndu!) Acum cãtu-va septemãni, o deputatiune din Brasiovu mērsa spre intemplanãreã domnitorului Carolu din Romania, carele fause escursiune pana la Predãlu. Cu acẽsta ocaziune dd. Brasioveni — er vorbira de drumulu de feru, de la Brasiovu prin passulu Timisiului si valeã Prahovei, pan' la Ploiesci, si — Carolu sã li fia datu sperantia cã — va fi sã acẽsta linia, pre langã ceã de prin passulu Oituzului! Acẽsta buna sperantia unu d. corespundinte din Brasiovu o descrie in „Osten“ din Viena, er foile nõstre guvernamentale — ca nise flamandii inte o apucara si o escontara intru folosulu politice si tierii magiare! Fãciã de acẽsta aparitiune trebuie sã facemu sã pricẽpa dd. cei flamandi, cã Domnitorulu Carolu — sunt tocmã patru ani candu informandu-se intr'unu discursu lungu despre adevãratã importantia finãnciãria a liniei Brasiovu-Ploiesci, sãu adeca despre daunele de milions pe fã-care anu pentru liniã romana principale — dupã acẽsta legatura, s'a ingagiãtu cu parol'a sa cã nu va concessiunã nico o data acẽsta linia si legatura, atãtu de doritã si stãrãtuã de guvernulu magiaru! —

— (Barbaria moderna, si inã in Anglia cea cultã!) Sã te ferẽca Ddieu de omulu cu sciintia, dar fora inima si morala! elu fiindu mai istetiu, mai periculosu, si mai barbaru de cãtu hiẽn'a. S'a vediutu si semtitu acẽstã la teutonii cei „culti“ pre timpulu resbelului cu francesii. Ei dar, nu numai in resbele, ci si in timpuri de pace, lacom'ã face pre omu mai selbatecu si mai periculosu de cãtu ferele rapitõrie. Par' cã ar fi chiar unu blastemu a supr'a nẽmului õmẽnescu cã cultur'a mintii, fora de a inime, intre binecuvẽntãrile sale are si scãderi inforãtõrie! In Londra (nota bene, capital'a Angliei, urbeã ceã mai impoporata si cu mai multe scõle in lume!) politia de curen du a descoperitu intr'o casa vechia, o fabricã formale de slutire si chilavire, unde adeca copii mici si mai mari se chilaviau si slutiau, se faceau orbã si schiopi, si atẽstã — o lũne idẽvõlita! — la espress'a cerere a rudenelor, pentru scõpulu de a folosi atari copii, spre desteptarea de mila la publicu si astfeku a cerã daruri! (Si la noi, in Ungaria, dar inã numai intre tigãniãi cei nomadi, prin pusteã si padurile ungariloru, s'a aflatu unẽ-ori cãtu o societate de atare meseria aturisita!) Pretiulu pentru fie-care operatiune in aceã fabricã de Londra, a fostu ficãtu. Asia d. e. frangerea unii picioru a costatu cãtu 30 de schlingi, dacã copilulu n'a fostu trecutu de unu anu; pentru cei mai betrani s'au platitu cãtu doi pundi de sterlingi. (20 fl.) Pentru prinderea la olãta a maniloru — astfeliu, in cãtu copilulu sã aparã numai cu o mãina, s'au depusu 4 p. schlg. Celelalte operatiuni au fostu: Deformarea corpului, turtirea capului sel. Totu in aceã fabricã s'a potutu ascultã prelegeri despre arteã d'a sluti! Institutulu a produsu la anu nenumerati õmeni parte la aparintia, parte in adevãru orbi, schiopi, vatemati la peptu acã. Conducetorii acestui infernalu institutu stau acuma nãntea judetiuului, si se astẽpta descoperirea multoru lucruri secrete si inforãtõrie. — Si-apoi unu poporu, in alu caruã sinu se aflã astfeliu de diavoliã sistemisãta, unã atare poporu tiene meetinguri si injura pre romani pentru cã nu-si dau tiãr'a si sufletulu — vagabundiloru de ovrei!! Cãnte dumealoru angliesii — sã se vindece pre sine a casa de lepr'a nemoralei celei mai monstrõse, apoi atunociã apuce-se a dascali pre altiã! —

— (Sanu Petru in arestu pentru insielatiune!) Strainii, dar mai vertosu nemtii ce se dicu cei mai culti si mai eugetatori omeni in lume, de unu timpu incocia, si a nume de candu cu pretinsa persecutiune a jidoviloru vagabundi din Romania, bucina ca poporul romanu e celu mai superstitiosu si fanaticu, fiindu elu si celu mai inapoiatu poporu in cultura. Despre contrariulu: *toleranti'a religioasa, si ospitalitatea Romanului, marturisece intraga istoria*, trecutul natiunei nostre, si aceste vertuti sunt pibaibili la romanu, astadi candu i vedi blandeti'a si adeverata religiozitate. Er cumca tocmai nemtii, cei ce se dicu culti si lumiatu, sunt superstitiosu si fanatici, dovedesece intro multe altole, urmatiori'a delicioasa istorioara ce se povestesece din Zoaim si face jurulu prin tote foile straine. O tieranca din jurulu numitulu orasiu se va ieta vecine sale, ca ferocitulu ei barbatu i s'a ivitu in visu, si privia la ea forte superatu si maniosu; si ea, serman'a, nu pote scapa de eugetulu, ca barbatulu ei s'a prefaotu *strigoniu*, (moroni), dechiaru deci ca — tote ar sacrificu, pentru ca se-i rescumpe bietulu sufletu! Vecin'a, o muire viclena si lacoma, scia ca tieranca are banisiori; s'a otaritu deci a lu' asupra sa oper'a de rescumperare. Noptea urmatioria tieranca se pomenesece din somnu si aprindendu lumin'a, vede naintea sa o faptura cu unu clabetiu episcopescu pre capu, cu barba negra pana la brâu, si ea deci tremurandu murmuru cuvintele de conjurare: „*Tote duhurile bune lauda pre Dumnedieu, — ce e dorulu teu!* Aparitiunea respunde: „*Eu sum Apost. Sanu-Petru si m'am pogoritu pentru ca se-ti apunu ca barbatulu teu nu pote intra in ceriu, daca nu-mi vei da indata 300 fl. pentru rescumperarea sufletulu lui!*” — Tieranca superstitiosa, se scola din patu si da banii ceruti; era episcopulu s'a dusu. Noptea urmatioria, tieranca o patu totu asemenea. Asta data dise Sanu Petru: „*Barbatulu teu a fostu negru de peccatosu, tu trebuie se-mi dai si mai multi bani, ca de altmintrea barbatulu teu se va arunca in iadu!*” Tieranca se inspaimenta forte si dise: „*Toti banii ce ii-am avutu gata, ii-am datu, n'am mai multu de catu — una carticica de la casa de pastrare, despre 500 fl. ce ii-am pusu in Nikolsburg.*” Duhulu respunde: „*Indata se scoti carticio'a, caoi in trei zile erasi voiu veni la tine ca se-mi dai acei bani. Cu tota evlavi'a si oinsea ce o avea de s. Petru, tieranca totu nu se potu retiene d'a povesti patieniele sale si altor'a, si asi istorior'a s'a facutu cunoscuta comandantulu de gindarmeria, carele se oferia si doria, se veda si elu, din ascunsu, duhulu de nopte. A trei-a nopte, chiar la mediulu noptii, episcopulu S. Petru, er a venitu; elu cere cei 500 fl. si-ii primesece; abi' insa ce-ii primi, gindariulu sare din ascunsu si, rumpe episcopulu man-tu'a de pre umeri ei, — o minune! Sanu Petru era vecin'a tierancei! — Gindariulu denunciaca casulu criminalu, si d'atunci „*Apostolulu Petru*” siede in arestu, acusatulu pentru insielatiune! —*

Recolt'a si plati'a de grane.

Lupt'a politica, adeca pentru essistinti'a nationala, si in contra celoru ce ne-au condamnatu la sörtea de sclavagiu, de unelte loru-si, acesta lupta, precum onoratu publicu s'a convinsu, ni-a absorbitu activitatea intru atät'a, in catu mai ca uitasemu ca — suntemu in mediulu recolt'e anului, in mediulu timpului, carele doide de — *panea cea de tote dile!*

Stimabili cetitori nu ni vor lu' acest'a in nume reu; — cei ce sciu ca, ce este, ce va se dica *seriositatea unei lupte*, fia cu omenii, fie cu elementele seu greutatile naturei, — aceia ne vor pricepe si ne vor scutasi. Deca unu mare invetiati si astronomu, (Kepler), in serio'sa si profund'a sa ocupatiune cu studiulu corpusculoru ceresece, a uitatu si de fõme si de sete — intru atät'a, in catu intr'o frumõsa deminõtia omenii, cari intru asemenea si uitasera de elu, l'a aflatu intre cartile si instrumintele sale — *mortu*: de ce unu micu nationalistu, ingrigitu insa multu de sörtea, de essistinti'a natiunei sale, se nu se ierte ca in acosta serio'sa ingrigire si lupta — si-a uitatu mai lungu timpu de panea de tote dile!

Haru domnului; intardiatrea totu nu e asia de mare, ca totu nu va casiuã nici mörtea, nici dõra daun'a nimenui, ci — sperãmu ca darea de sãma a nõstra totu va mai potã aduce folosu, prin buna orientare celu puciu.

Anulu acest'a — 1872, si in privinti'a ambleru timpului, schimbãrei temperaturu,

urmãrei ploiloru, cursulu venturiloru, este unu anu extraordinariu, si — tocmai pentru ca e atätu de schimbatiu, si rezultatele producteloru pamentulu mai preste totu sunt nesigure si variabile. Este — am potã dice — *anulu contrasteloru langa o laltã*, in natura, ca si intre omeni, in statu si politica.

Din multe si lungile reporturi, ce ni jaou pre mēsa despre secerisiulu dejã terminatu seu carele pre une locuri se mai continua, pre aiurea si a nume in America se apropia de inceputu, estragemu pre scurtu urmatiori'a aretare sumaria:

Francia peste totu are astu timpu o recolta binecventata. Nu mai e alta tiãra, carele se potã laudã — *preste totu* de producte atätu de frumõse si multe. Totu felulu de grãne s'au facutu — in partea mai mare *forte bune*, pre une locuri de medilocu. Si vinulu si põmele preste totu, promitu abundantia.

Italia, in partile de susu, cele mai multu productõrie, are recolta slaba, a nume in grãu si secara. In partile de la Roma spre Neapole si pre insula Sardiniei recolt'a de grãu si secara a fostu destulu de bana. Porumbulu promite forte multu in tote partile.

In **Spania** tote sunt — *forte de medilocu*, asemenea si in **Portugalia**.

Scirile din **Romania** — atätu de tare variõdia, in catu dupa unele ar trebui se dicemu ca recolt'a este *de totu rea*, dupa altele ca — *e buna de medilocu!* („*Monitoriulu offic.*” carele ni-ar potã da sciri autentice detaiate, — de unu timpu incocia a incetatu d'a ni mai veni. Odenõra ni se tramitea in duplo; noi am rogatu se ni se tramita simplu, si acum a incetatu de totu!) Atät'a pricepemu, ca este in Romania — ca si pe la noi: in unele parti bine, in altele — cu totulu reu. Asemenea si despre porumbu se scrie, ca promite forte multu; deca va ajunge a se cocõ, fiindu si pre acolo pusu oam tardiu.

Din **America de nordu** scirile suna pentru o recolta buna de medilocu, si acest'a in tota privinti'a.

Anglia — mai multu se plange, de catu se lauda de recolt'a sa.

Germania — preste totu luat are o recolta forte de medilocu.

Totu asemenea se scrie si despre **Turcia**, si despre **Asia-mica**.

Din **Russia** inca se repõta numai despre o recolta de medilocu.

La noi in **Ungaria** — este cunoscutu ca recolt'a este forte neasemene. Pre unele parti s'a versatu binecventarea lui Ddieu in abundantia, pre unele pre pucinu, pre unele nemic'a! Reportulu generalu oficiale constata recolt'a in grãne — *pe diumtate slaba, pe unu patrariu de medilocu, er pe unulu buna*. Va se dica, *unu anu de medilocu*, mai multu slabu de catu bunu. — Porumbulu mai pretotindentiã promite multu, dar temerea este generale, ca pre unde este pusu tardiu, nu va ajunge a se cocõ. Vile inca sunt pre une locuri forte frumõse, dar preste totu de medilocu. Asemenea se suna si despre põme. — Unu anu mai neasemene, mai desu variante — pana si intr'unulu si acelasi otaru, abi' s'a pomenitu!

Din tote se vede, ca pretiurile grãneloru se vor sustiene. Esportulu nostru va fi forte marginitu si — inca numai spre **Germania** si **Italia**. Pentru cele lalte piatie grãnele nostre — nu numai ca nu voru ajunge, dar nici nu vor potã se sustiene concurenti'a cu cele mai in de pana, a nume cu ale **Francis**. Acestea dejã vinu a ne combate paua la pragulu monarchiei; astfelu in catu buna õra in **Sassonia** dejã sunt mai estine de catu ale nostre si — mane-poi mane se astõpta ca chiar si in **Austria de susu** si de **diosu** si in **Stiria** vor fi mai estine! Caus'a sunt: dãrile si vãmile si transporturile cele grele la noi.

Pratiurile grãneloru in piati'a nõstra de aici sunt:

Grãulu celu mai frumõsu, unde metiulu cantarese peste o maja vamale, cu cãte 6 fl. 80—90 cr; **grãulu frumõsu**, de 85—86 lb. 6 fl. 50—60 cr; **grãulu de medilocu**, de 84—85 lb. 6 fl. 20—35 cr; **celu mai slabuti**, de 80—82 lb. 6 fl.

Secar'a buna — cu 3 fl. 50—60 cr; — **ordiuulu** cu 2 fl. 60—75 cr; — **ovesulu** cu 1 fl. 50—60 cr; — **porumbulu** cu 3 fl. 80—90 cr.

Rapiti'a — cam totu ca si grãulu; calitatea bunicea cu 6 fl. 50—60 cr.

Fasõlea, maserea, lintea, cartoffii, si totu felulu de verdetiuri s'au facutu in abundantia si pretiurile sunt moderate, scadiendu din diua in diua.

Unu guvernulu adeveratu parintescu, o administratiune intielepta si umana, ar potã feri seracimea de lipsa si de fõme; dar — asiã cum suntemu, avemu cau'a de a ne teme!

RESPUNSURI.

Dloru din Carasiu, ce ni tramitu dechiaratiuni si polemii in contra unoru „*insinuatiiu preste din fõta tufariloru*.” Chiar dupa cum o caracterisati dvõstre, ni-ar derogã demnitãtea, a stã de vorba cu ea si cu ai ei! Nu merita de catu despectulu ignorãrei. — Dechiaratiunile ca — pan' la mörte sunteti si ni remaneti „*servitori umiliti*,” — le primimu intru intielesulu, ca ni sunteti amici sinceri! — Nu ne imidoitu si nu ne imidoimu ca toti cei buni si bine priceputi — ni sunt si ni remanu amici sinceri.

Dloru celoru multi cu adresele de incedere si de aderentia, specialu celoru din partile Buteniloru: *Nu scimu destulu se Vi multiamimu!* Dar — din parte-ni, contrari pururia a publicãrei de astfelu de acte, in imprejurãrile de factu publicãrea am tienõ-o chiar *daunõsa causei*. Contrarii nostri „*intra et extra muros*” — numai s'ar mai inversiunã! „*Sufletulu natiunei*” este *intieleptu* si ea cea *destõpta si activa* si — *de omentu*; nici de catu vr'o persõna õre-care, cu atätu mai pucinu a nõstra, carea — *numai se acomoda cu credentia impulsulu ce-i dã „sufletulu natiunei!”* — De manifestatiunile simpãtice-nationali a dlui M. Stãnescu in Josasi — pentru persõn'a nõstra, cu viua placere luãmu cunoscentia! D'ar dã Ddieu ca dsa o data se incete d'a-si plecã urechi'a si d'a-si deschide inim'a iesuitiloru amagitori, cari l'au fostu despartitu de catra noi!

Dlui E. in B. si tuturor celoru ce ni tramisera atacuri in contra p-lui C.: Este greu lucru, a atacã atätu de aspru o persõna, despre carea din alta parte ni se vorbece *bine*. Lasãmu se premõrga o mai simpla interlatiune!

Dloru invetiatori cari ne intrãba despre cursulu ce este se se tienã din parte comunalistiloru: Obligati — sciti ca nu sunteti; de aci in colia, deca credeti ca veti profitã perfectiunandu-ve, nime nu vi va luã in nume de reu.

Concursu

Pentru ocuparea postulu de capelanu langa parochiulu **Petru Bõrdãnu** in Cacova, comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Oravitiei.

Emolumintele sunt: una *trei'a* parte din tote venitele parochiali si din sesiunea de 30 de jugere.

Doritorii de a ocupã acestu postu sunt avisati a-si substerne recursele instruite in intielesulu statutulu organicu, adresate catra comitetulu parochialu, respectivulu D. protopresbiteru **Jacobu Popoviciu**, in Oravitia, pana in 15 augustu a. c. st. v.

Cacova in 19 iuliu 1872.

1—3 **Comitetulu parochialu**, in contielegere cu dlu protopresb. tract.

Concursu

Pentru parochi'a vacanta din comun'a **V. Sõhodolu**, protopresvit. Beiusiului, comitatulu Bihorului, se deschide concursu pana la 7 augustu a. c. cal. vechiu.

Emolumintele sunt: biru de la 138 de case cãte 1/2 mesura de bucate, — diumtate grãu, diumtate cocurudiu, — si stõlele usuate.

Doritorii de a recurge, au a-si tramite recursele adresate comitetulu parochialu, la protopop. trac. **George Vasileviciu** in Beiusiu. Datu in **V. Sõhodolu** 20 iuliu 1872.

1—3 **Comitetulu parochialu** Cu scirea mea:

G. Vasileviciu m. p. protop. Beiusiului.

Concursu.

Devenindu vacante statiunea invetiatiõresca de la clas'a a II. si avendu a se indeplini postulu invetiatiõrescu de la clas'a I. de curen'lu infintiata in comunitatea **Cenadulu-micu**, pentru ambele aceste statiuni se publica concursu pana in 15 augustu a. c. cal. vechiu, candu va fi si alegerea.

Emolumintele la statiunea de la clas'a II. sunt: 1/4 sesiune de pamentu aratoriu, 200 fl. v. a. in bani; 6 stangeni de lemne moi, 3 stangeni de paie pentru incalditu, si cartiru liberu cu gradina; era la statiunea de la clas'a I. 250 fl. in bani, 3 stangeni de lemne moi, cartiru liberu cu gradina si 150 □ estravilanu pentru legumi. — Pentru incaldirea scõleloru se va resolvi cantitatea receruta de paie.

Doritorii de a ocupã unulu seu altulu din aceste posturi, sunt avisati a-si tramite recursele instruate cu documinte prescise in statutulu organicu, catra dlu inspectore de scõle din cerculu Nadlacu, **Mihãiu Sierbanu**, pana in diu'a alegerei. — In fine se cere de la recurenti, ca se se presente in faci'a loculu in un'a din dominecele pana in diu'a alegerei, seu bataru in diu'a alegerei, spre a dã proba despre destõritatea loru in cele rituali si in cantãrile bisericesci.

Datu in **Cenadulu-micu**, 19 iuliu v. 1872.

1—3 **Comitetulu parochialu**, in contielegere cu dlu inspect. cerc. de scõle.

Concursu

Pentru re'ntregirea definitivã a vacantulu postu de protopresviteru gr. or. alu tractulu Mehãdiei, cu care sunt impreunate urmãtõriele emoluminte:

a) De la parochi'a protopresviteriala unu salariu conventiunãlu de 105 fl. v. a. si de la filial'a Pecenesca 60 fl. v. a. pentru tote functiunile preotiesci, in care se cuprinde si birulu, — era pentru celebrarea servitulu dumnediescu, pre timpulu de vëra, in capel'a din bãile lui Ercule, venitulu tasulu alu II.; b) una si diumetate sesiune de pamentu; c) cartiru naturalu; d) birulu protopresviterialu de 2 fl. 10 cr. v. a. pre anu de la fiesce care parochu si administra'oru parochialu. e) Pentru licentiele de cununia cãte 1 fl. v. a. — Terminulu pana candu reflectantii au a-si presentã recur-surile, este 6 septemani de la a treia publicare a acestui concursu, observandu-se cumca in intielesulu decisiunei consistoriale din 23 maiu 1872 nr. 484 bis se fia preoti apti si bine meritati pre terenulu bisericescu si scolaricu, conformu §. 53. p. 5. din statutulu organicu, si asiã se fie absolvatu 8 clase gimnasiale cu essamenu de maturitate, si cursurile prescise teologice cu bunu succesu, inse dintre recurenti se va preferi acel'a carele pre langa sciintiele pregatitõrie si teologice, va fi ascultatulu la vre-o universitatu, facultate filosofica seu juridica, si se-si indrepte recursele prevediute cu documintele recerute de calificatiune, adresate catra subsemnatulu comitetu protopresviterialu, la Prõnoratulu Domnu comisariu consistorialu **Sim. Dimitrieviciu**, protopresviteru in Panciova.

Mehãdia in 5 iuliu 1872.

2—3 **Comitetulu protopresviterialu**.

In contielegere cu mine

Simeonu Dimitrieviciu

Protopresviteru ca comisariu consistorialu.

Concursu

Pentru ocuparea parochiei vacante din comun'a bisericõsca **Prãjesci-Donceni**, in dieces'a Aradului, protopresviteratulu Jenopolei, impreunata cu folosirea a 3/4 de sesiune de pamentu aratoriu, biru si venitulu scolaricu de la 113 case, cartiru liberu cu gradina, — prin acest'a se publica concursu pana in 13 augustu a. c. st. v. carea va fi deodatu si diu'a alegerei, avendu recurentii in acestu restimpu a-si substerne recursele loru subscrisulu comitetu parochiale si celu pucinu odatu a se presentã la un'a din bisericile din locu, unde cu invõirea dlui administratoriu parochialu — vor dã dovede despre aptitudinea loru in oratoriã, tipicu etc.

Prãjesci-Donceni, 16 iuliu 1872.

Comitetulu parochiale.

In contielegere cu mine:

2—3 **Constantinu Gurbanu** m. p. protopresviteru.

Concursu.

Pentru parochi'a vacanta din comun'a **Valcãboulu**, protopresv. Caransebesiulu, comitatulu Carasiu, se deschide concursu pana la 1. augustu cal. vechiu.

Emolumentele sunt: biru si stola usuata de la 120 de case, una sesiune de 30 jugere, parte aratura, parte tuturiu si cartiru liberu.

Recurentii au a-si adresã recursele cu dovedile de calificatiune — catra comitetulu parochialu in **Valcãboulu**, p. Caransebes.

Comitetulu parochialu.

in contielegere cu domnulu protopopu tractualu. 2—3

Concursu.

Dreptu insarcinarea despre partea sindulu parochialu, de'ndata ce cu escrierea primulu concursu numai unu recurentu s'a aretatu, se escrie de nou concursu pe parochi'a vacanta din **Monostoru**, cottulu Temisiului, prevediuta cu emolumintele anualu: 30 jugere de pamentu, stol'a de la 269 de case romane si serbe, si biru de 55 de chible, era pe unu timpu, pana la despartirea serbiloru — inca de mai 40 chible de grãu; terminulu e pana in 13 augustu a. c. pana candu doritorii de a ocupã acest'a parochia, sunt avisati, recursele loru, adresãnde catra sindulu parochialu, si prevediende cu documinte despre calificatiunea prescisa in statutulu org. si despre cunoscentia si a lumbei serbe, a le substerne d. protopresviteru tractualu **Meletiu Dreghiciu** in Temisiõra; avendu apoi alegerea a se tienõ in 20 augustu 1872 v. De insemnatu inca mai este, cumca alegandulu parochu are precum din pamentu asiã si din stola si biru pana in 12 maiu 1873 diumtate a dã veduvei preotese.

Comitetulu parochialu din Monostoru.

Cu scirea si invõirea mea:

Meletiu Dreghiciu, m. p. protop. Temisiõrei.

3—3